

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Digesto veteri 1]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 12. Apr. 1494

[Liber nonus.] Si quadrupes pauperiem fecisse dicatur. Rubrica

[urn:nbn:de:bsz:31-318389](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-318389)

a Et per hoc videtur. Adde bal. in. l. decernimus de sacrosan. eccle.
b Locum allegat bal. in. l. per agrum. C. de serui. et in. l. p. in. v. col. de condi. mser.
c Quam. Et etiam aliter pot est iste tex. intelligi vt per Barto. in. l. h. mibi et titio. de verbo. obli. ga. tio.

d I ptes vid bar in. l. corrupcionem. in. fi. C. de vsu. fru. vbi dicitur uidetur tene re per ange. in. l. l. in. v. col. de anna li excepti.

e Si qua drupes pau peries fecisse dicatur. Ru brica.

f I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

g I mo. in. l. fe mel moza. so lu. ma. q. qn appet qvno pmo vulne raut postea ex iteruallo vulneratus vulnerauit p mu reiectio argumetato nib. ad vtra.

h I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

i I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

k I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

l I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

m I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

n I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

o I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

p I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

q I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

r I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

s I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

t I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

u I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

v I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

w I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

x I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

y I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

z I qdru pes. fa cit ad qonez In hac. q. co clude secudu

perium occupetur a tyrano qui vitur iurisditio ne illa iurisditio retinet. Sz an p malefidei pos sessores possit seruitus acquiri. tex. videtur q no in. l. i. C. de serui. fm vnaz lec. glo. Et per hoc vi det q si aliqo castruz no habes imperiu occu petur ab aliquo tyrano qui vraf impio per hoc no pscibit. C. ultimo finis huius. l. facit ad qo nem quado eques cecidit de equo corrente ad brauii z equus p se currit ad brauii. de quo di xi in. l. i. §. qntu. de aq. quoni. z est. vbi est iste tex.

I quis ex fundo. **A**de dius locus non seruiet seruitute iterpellat no extinguit. z ideo ante finitum tepus prescriptio nis potest restaurari. hoc dicit.

I locus. **S**i fundo flumine oc cupato alluione ser uitus extinguit: seruit restituitur. h. d.

I cum seruitus. **R**e dem ptione vnus ex fundis seruietibus no ex tinguif seruitus debita per alios. hoc dicit.

Quam. **S**i per eundem riuu aqua ad plura predia ducit plures seruitutes sur: z potest vna amitti altera remanete. z qd vnus pdit alteri no accrescit. h. d. prime pti cocordat. s. e. l. na fatio. §. i. In scda pte no. q no est locus in seruitutib iuri accrescendi: sed iuri non decrescendi vt. l. pro prium. s. communia prediorum.

Abeo. **Q**ui pdit pncipale perdit accessorius. hoc dicit.

I quis tempus. **T**em pus ne gligentie auctoris coniungitur cum negli gentia successoris. hoc dicit.

I cum ius. **N**o pscibitur li bertas in vrbans seruitutibus: nisi factum domini predijs seruientis interuenerit. hoc dicit.

I partem. **A**ctio psonalis pro seruitute non tollit tpe quo amittit seruitus constituta.

Item sola pmissione inter viuos seruitus no co stituit: sed legato sic aditoe secuta: nec pot repu diari si ad aliu trasituz fecerit. h. d. C. no. q co stituta seruitute inter viuos non constituitur ius in re nisi secuta quasi traditione. C. no. q con cessione facta in vltima voluntate acquirif ius rea le seruitutis etiā ignorati. C. no. q cessione sca in aliu cedens no bz ius repudiadi. C. no. q no pot qd repudiare legatu ad incomodu alterius de quo dic in. l. fundu sub pditoe. §. titius. j. de leg. i. z sic facit q cofessio cedentis no preiudicat cessionario. de quo per By. in. l. seruum filij. §. i. de leg. i. z ad trebel. l. facta. facit quod no. in. l. si cum emptore. in princi. de pactis.

Su retinetur. **P**er que fundi vtentem seruitus retinetur. h. d.

Erutute. **I**n pscibeda serui tute requirif q bo

qui venit contra couentionem. d. l. qui fidem. z. d. l. cum pponas z hoc verum nisi esset apposta calusula rato manete pacto. z q toties pena co mittatur quoties fuerit ptra factu. naz videt tuc q uterq possit agere tamē hinc ide fieret ppsatio. dixit etiā bal. in. d. l. semel moza. q scdo p.

uenies si soluit pena poterit agere ptra pnum quasi solutio pene sca p eum heaf loco coplemeti. z ita cocludit do. Jo. sed videt posse dici q in pena pventionali scds possit petere pena per. l. si cu maior. §. si libertus de bo. liber. ibi ignoscenduz et. Itē p. d. l. cu pponas. cu si alleg. z cu no possit dici offendes q fuit puocatus. cu ergo iste scds p pallekata no sci

na fide qd vtatur iure sunitatis. hoc dicit. C. p po. s. l. proxi. Solu. qm ad retinendam ser uitate no requirif qd suo iure vraf: vt. s. l. px. Sed qm ad ea pscibendam: vel qrenda inter dum sic. vt hic. C. oppo. de. l. si qd diurno. s. ti. i. Rūdeo in pscibeda seruitute no requiritur ti. vt ibi. sz bene requirif bona fides. ut hic. z. s. comu. predi. l. si pcaro. §. ceterz. Et pbatur ad similitudine psciptiois rez corpalium. Sz quo pbabil hoc qd iure seruitutis vraf si nullu bz titulu: tangitur per glo. in. l. i. §. i. j. de iti. actuz pua. z ibi plene dixi. doc. tangit. C. eo. ti. l. i. z. ij. C. oppo. j. de vsucapioe. l. sequif. §. si qd viam. Sol. ibi loquit in psciptioe libertatis a ser. ru. pre. in qua no no requirif bona fides: q nulluz factu pscibens itercedit: hic loquit in psciptio ne seruitutis: in qua regit factu pscibentis. Idē in psciptioe libertatis a serui. vrb. pre. vbi reg rit bona fides qd requirif factu pscibentis: vt. l. hec aut iura. s. de serui. vrb. pdi. ita dicit gl. hic z doc. in. l. i. C. eo. z sic facit q etiaz de iure cano nico cōtra actionē psonalē pscibat spacio. xxx. annoz: qd ibi nullu factum prescribentis requi ritur: z sic non est necessaria bona fides: vt. l. seg tur. §. si quis viam. j. de vsucapi.

CSi qdru pes paupem fecisse dicat. **R**ubrica. **C**ōtinua vt in glo. dictuz est. s. de actione in rem: sequitur videre de personali.

I quadrupes.

I cum arietes. **I**dē vide bitis in. l. si ex plagijs. §. tabernari.

Item. **C**no. hūc. §. pro statutis que loquuntur de aggressu vel insultu q ille dicit facere insultu qui pmouit se de loco ad locu: vt. l. si is qui ag gressores. C. ad. l. cor. de sicca. C. Itē no. gl. hic posita q facit ad qonez quā semel habui de sa cto. duo q fecerūt pacē simnl de qbusdā iniuriso postea se inuicē pufferūt. qrit an alteri alter te neaf de pace rupta. z hic ē tex. q si no appet qd pmo mouerit neuter tenet de pace rupta: sz si ap pet q vn pmo rupit: alter scdo ille tenet q pmo rupit: vt. l. q fidē. s. de trāsa. sz si si appet neuter dī rupisse. C. Altio no. qd ē hoc dictu aggredi z insultare z silia. certe oia ista idē iportat. nā idē est dicere aggredi qd ad aliu ire. pponit eniz ex ad z gradior. Itē insultus hoc ē in aliu salt. z sistr assalre hoc est aduersus alium salire. facit ad. l. cor. de sicca. l. si is qui aggressorem.

Plane si ante litem. **F**acit tenetur dare capones debet eos dare viuos. ad quod. l. qui hominem. j. de solu.

Ad legem aquiliam. **R**ubrica.

Egis aquilie. **N**o. q qn alternatiua ponitur inter genus z speciez exponitur pro idest: z sic po nitur restrictiue. dixi de hoc in. l. vbi

mulier. in. xij. colum. solu. matrimo. Bald. z Jmol. in. d. l. semel moza. ADDE. roma. consi. c. lxxij. z. c. lxxij.

Cad. l. aquil. Rubrica.

Egis ag. Adde q dixi p gl. sup rub. j. de iur. z sac. igno. post

dat in penaz clarum ē q illam petere potest per. l. cuz pater. §. illi. z sic tene rem cu opi. bar. z pcal. legata p do. Jo. faciunt pro ista parte non con tra. z p ista parte facit. l. i. §. sed si is. de oper. no. quaz ad pro postum arguendo alle gat Jo. de Jmo. in. d. l. semel moza. si autem no apparet qd primo z qd secundo de ne erit veruz q neuter tenetur. l. sciē. tiam. §. cum stramenta. j. ad. l. aquil. z hoc t3 bart. z omnino q no. docto. in. l. i. C. vnde vi. aliquid i l. si ex plagijs j. ad. l. aquil. Bald. ponit in. d. l. i. C. vnde vi. z melius in. l. ut vim. ad si nem de iusti. z iur. dixi in. l. ex hoc iure. eodem ti tulo. z per Jmo. in. c. si gnificasti. in penul. carta el secundo d homici. vide in tex. z glo. in. c. i. de toz neamen. per bal. l. i. l. i. C. d pdi. lib. z ad bart. h. adde bar. l. i. si ser uū. §. seq. d. §. ob. bal. l. i. si. §. pe. d. co p que factu erit bart. l. l. cu pater. §. h bert. de le. ij. Jo. an. in rubrica. de treu. z pace. in addi. spe. z qd no. bar to. in. l. si ex plagijs. §. i. ad. l. aquil. p bal. in. l. si creditonibus C. d ser. pig. dat. mā. c. vide Bal. e Jmol. i. l. cū

bar. & libellu in hac actioe: vide p bal. in. l. i. & in. l. c. dtra negantē. l. i. col. ad. l. aquil

Ed & si. §. si magister. fecit iure. Et quā potestate hz pater in filiū co ercedi. & dñs sup familiā late p dñz ant. l. c. cū ptingat. de foro ppe. Et de pte mariti in vxore ui de. xxxij. q. ij. placuit. adde no. in. c. cū vo. lūate. d. sen. exōmu. & in .d. l. i. C. de emēda. ppin quo.

Si plu res. sed vtrū actio. l. aqlie directa ppe. tat epbiteote vel feudata. rio. vic q sic qd ē vep vt t3 bart. p ibi no. in. l. cede re. §. i. arborū furti cefarū. & de ma. teria hui. §. si plene legit & not. p glo. & doc. in. c. si gnificasti. et ij. de homi. vide bart. in l. semp in. §. ij. qd vi aut clā. & in qstū gl. hic in dñi. de simplō at dicit q cum lta gl. uidef p cordare gl. in. l. si p aliū §. in. c. §. ne qs cū. dic q bar. ibi t3 §. riu. Sed an videat tene re per illa §. istaz glo. hic cogita. qz ibi forte loqitur in alio casu ppter iura. mentuz in li tem de q ibi.

Ed & si quēcunqz.

No. q furē nocturnū lz occidere: & etiaz diurnū si se telo defēdat: qd dic plene: vt. l. fere. j. de sicca. C. scdo no. q eoipso q pbo q aliqs veniebat ptra me cū cultello: & ego occidi eū sta tim est pbata mea defensio. hic est casus hic. Tā gatur hoc p glo. in. l. ij. C. vnde vi. videbitis etiaz j. e. l. si ex plagijs. §. hoc tabernarius.

Si magister.

Quero quādo ma gister vult pbare q fecit iure p mittēte: qd hz ponere & pbare. pmo q sit magister: & q ille erat discipulus suus in ar te illa tpe illo: s3 an hēat necesse pbare q tpe q ille p cussit discipulus ille peccauerat & deliqrat. & vī q sic per tex. hoc parū bene faciēti & c. & pro hoc videf expssum. C. de emē. ppin. l. i. Bico q non est necesse sed debet pbare q illo tpe do cebat & monebat eū: & hoc est q dicit tex. in disci plina: hoc ē q tpe quo erat in disciplina: ga tūc statim psumif q fecerit aio monēdi & accidētiā: qd eni hic dicit pax bene faciēti: facti docētiāz denotat nec ob. l. i. de emē. ppin. ga lz hoc fit ve rum q ex cā delicti possit pcuti: pōt etiā eē cā di scipline: ut ga ita in bonis moribus istrual. hoc est expssum ex de homi. c. pbyteri. Preterea ex qūitate psonaz: ga magister & discipulus & ex qūi tate p cussionū psumef q nō aio iniuriādi: vt. C. ad. l. cor. de sicca. l. i. & l. eū q. eo. ti. qbus pbatis debeat absolui vel deferrī sacm purgatiōis. ita fuit hic obseruatm.

Ua actione.

Si qs in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si plures.

Ex plurib⁹ qui homici dio interfuerūt ille tene tur aqlia cui⁹ ictu qs pijt: sed si nō apperet oēs tenent: & vno soluēte alter nō liberat in pena: s3 si ex itervallo plures p cusserūt vltimus soluz de occaso tenet. h. d. Aniqz p cusserūt eodē tpe di uersis tñ ictibus & hoc pmo. Aniqz p cusserūt di uersis tpiibus. & hoc scdo. Aniqz plures vna per cussioe. & hoc tertio. scda ibi. si alius. tertia ibi. si plures. C. No. q qñ plres occiderūt nec appet cuius ictu pierit oēs tenētur: qd est vep idubita ter in actioe. l. aql. q est actio ciuilis: & ga tenet de leuissima culpa: sed in actioe criminali. l. cor. de sicca. si nō appet cuius ictu pijt nullus tenet. hoc t3 hic glo. in simili qōne cū qñt qd si vn⁹ zc. qd itelligūt doc. nri: nisi oēs fuerint cū pposito occidēdi. ga oēs tenent. hoc no. p Ly. ad. l. iul. de vi. l. qñ multa facinora. dixi in. l. si in rixa. ad l. cor. de sicca. Ego dico in materia l. libelloz de act. cū debeat iseri locus & tps delicti in actione: an debeat poni tps & loc⁹ vulneris: an tps & lo cus vbi vulneratus est. Si ponimus eū mortuū p paucos dies: & q d3 pōi loc⁹ vulneris h ē cāus h. & sic fac p equo i bello vulnerato & in ciuitate mortuo. de quo i. l. i. §. ex icēdio. de icē. rui. nau.

I dominus seruū.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

I dominus seruū.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

cum qui de iureiurando. C. Pro statutis italie. Instrumentū guarātie v3 hēre executionē pa ratā si ē ligdū. vide bal. in. l. ij. & in. l. executōe. C. de exec. rei iudi. & bar. in. l. si. §. i. qd vi aut ciā. imol. late in. l. si. §. q. appel. nō lz bar. in. l. i. d. sen que sine cer. qsti. & in. l. i. in fi. de leg. iij. & vide bar. p illū tex. in. l. elegan ter in pñ. de cōdi. inde. & bar. expsse in l. i. §. de edē. & in. l. ij. C. d. sentē. q sine certa qsti. & qd not. bar. in. l. i. in fi. in d. fo. & in. l. i. in fi. d. leg. ij. & ideo die bal. in. l. ap. tiffimi. in fi. C. de iud. q nō pōt pce. di captura uel alia exe / cutio p oebi to nō ligdo vel incerto: & hic. adde. bal. no. in. l. cū testō in fi. de test. ma. & p eūdē plene in. l. ij. in. ij. col. C. de exe cu. rei iud. & qd no. bal. e. ti. in. l. et. in ij. col. vñ. oz modo. AD. DE. q dicat in lra guarā ti giata pau. d ca. pñ. lxxii. & ang. p lito cxxj.

Hoc qd dicit q teneat bōes dei possessori: itelli go eo casu quo publiciana cōpetit cōtra dñz: ali as hoc non video.

It lex.

Ade neratius.

No. annuum: de quo dixi in l. libelloz. de accusatiōib⁹. Que ro vtruz mortuo monacho possit adire abbas he reditatē. & videf hic casus q nō: sed alij equipa rāt monachū filio: & tūc eēt recurrēdū ad no. i. l. cū nō solum. de bonis qz libe. C. Venio ad. §. si. huius. l. & certū est q in accusatiōe v3 poni lo cus & tps & qūitas delicti. Sed vtrū in actionib⁹ ciuilibus descēdentibus ex delicto. dico sigdem est actio ciuilis famosa v3 poni locus & tps sicut in criminali: vt. l. ptor edixit. in pñ. de iniur. & §. de dolo. l. i. & extra de p. c. c. tue. Sed si est actio ciuilis nō famosa: tūc nō est necesse q apponaf. hic est casus in hac. l. hoc apertius itelligēdo: di cit enī extimationē cuius vulneris faciēm: vī ad qd tps recurremus: si enī eēt necesse ponere tps tūc ille fuisset p fessus p cussisse tpe expssio. Ergo rō huius. l. nō pcederet sed ut pcedat dicam q nō fuit necesse dicere tpe expssio d hoc dixi in. d. l. pretor edixit. de iniurijs.

Roinde.

Notandum.

No. differētiā inter mortuū & occisum. Ex hac. l. dico q il lud qd dñ q negans punif in duplū: est vep qñ negat ipm maleficiū qd per eū dñ ppetratum: secus si negat aliquā q litatē suā que pōt pbabiliter ig norari: vt p fiteor me occidisse nō tñ recordor qñte extimatōis sit. C. scdo no. q nulle sunt ptes iudicis in p fessuz nisi in cōdemnādo. Quod est vep in ciuilib⁹: in criminalibus secus. C. ultimo not. pro statutis Italie que dicūt in lra habeat paratā executio nem qd est veruz si in lra est ligdum. sed si nō ē ligdum secus: vt pmissi emē dare dānum tñ nō appet qñt sit. Lerte ego adibo iudicē vt decla ret dānuz vt nō p demnet: ita d3 itelligi. l. i. C. de sentētijs que sine certa qtitate.

I seruus seruū.

Tertio aut capite. Hic pōit sba tertij capitis eoz expositionē. Ex hoc soluit brochar dū vtz qs a vitio naturali excuset. & excusat nisi culpa sit admiffa vt hic. cōcordat. l. fluminuz. §. adijcā. j. de dā. ifec. C. No. q s3 vuz rupit accipi tur pro corruptit. & sic simplex p pposito. & hoc pbat ex auctoritate veter: si enī dixisset frerit nil adderet pro eo q dixit ruperit nisi adderet corruerit. No. quid est dictum vulnus facere: videtur eniz dicere q fiat sciffura.

Si furnum.

No. ex isto. §. an li ceat habere ignem iux ta parietem cōmunem.

Proculus.

No. si familiaris meus imittit ignem in domū quā cōdux: an teneat.

Vemadmodum.

Profectum.

No. possam mea auctori tate tollere quod supra meuz pender: sed quod in meo est. hoc dicit.

ter in pñ. de cōdi. inde. & bar. expsse in l. i. §. de edē. & in. l. ij. C. d. sentē. q sine certa qsti. & qd not. bar. in. l. i. in fi. in d. fo. & in. l. i. in fi. d. leg. ij. & ideo die bal. in. l. ap. tiffimi. in fi. C. de iud. q nō pōt pce. di captura uel alia exe / cutio p oebi to nō ligdo vel incerto: & hic. adde. bal. no. in. l. cū testō in fi. de test. ma. & p eūdē plene in. l. ij. in. ij. col. C. de exe cu. rei iud. & qd no. bal. e. ti. in. l. et. in ij. col. vñ. oz modo. AD. DE. q dicat in lra guarā ti giata pau. d ca. pñ. lxxii. & ang. p lito cxxj.

ad. l. aquil

Ed & si. §. si magister. fecit iure. Et quā potestate hz pater in filiū co ercedi. & dñs sup familiā late p dñz ant. l. c. cū ptingat. de foro ppe. Et de pte mariti in vxore ui de. xxxij. q. ij. placuit. adde no. in. c. cū vo. lūate. d. sen. exōmu. & in .d. l. i. C. de emēda. ppin quo.

Si plu res. sed vtrū actio. l. aqlie directa ppe. tat epbiteote vel feudata. rio. vic q sic qd ē vep vt t3 bart. p ibi no. in. l. cede re. §. i. arborū furti cefarū. & de ma. teria hui. §. si plene legit & not. p glo. & doc. in. c. si gnificasti. et ij. de homi. vide bart. in l. semp in. §. ij. qd vi aut clā. & in qstū gl. hic in dñi. de simplō at dicit q cum lta gl. uidef p cordare gl. in. l. si p aliū §. in. c. §. ne qs cū. dic q bar. ibi t3 §. riu. Sed an videat tene re per illa §. istaz glo. hic cogita. qz ibi forte loqitur in alio casu ppter iura. mentuz in li tem de q ibi.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Ex plurib⁹ qui homici dio interfuerūt ille tene tur aqlia cui⁹ ictu qs pijt: sed si nō apperet oēs tenent: & vno soluēte alter nō liberat in pena: s3 si ex itervallo plures p cusserūt vltimus soluz de occaso tenet. h. d. Aniqz p cusserūt eodē tpe di uersis tñ ictibus & hoc pmo. Aniqz p cusserūt di uersis tpiibus. & hoc scdo. Aniqz plures vna per cussioe. & hoc tertio. scda ibi. si alius. tertia ibi. si plures. C. No. q qñ plres occiderūt nec appet cuius ictu pierit oēs tenētur: qd est vep idubita ter in actioe. l. aql. q est actio ciuilis: & ga tenet de leuissima culpa: sed in actioe criminali. l. cor. de sicca. si nō appet cuius ictu pijt nullus tenet. hoc t3 hic glo. in simili qōne cū qñt qd si vn⁹ zc. qd itelligūt doc. nri: nisi oēs fuerint cū pposito occidēdi. ga oēs tenent. hoc no. p Ly. ad. l. iul. de vi. l. qñ multa facinora. dixi in. l. si in rixa. ad l. cor. de sicca. Ego dico in materia l. libelloz de act. cū debeat iseri locus & tps delicti in actione: an debeat poni tps & loc⁹ vulneris: an tps & lo cus vbi vulneratus est. Si ponimus eū mortuū p paucos dies: & q d3 pōi loc⁹ vulneris h ē cāus h. & sic fac p equo i bello vulnerato & in ciuitate mortuo. de quo i. l. i. §. ex icēdio. de icē. rui. nau.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

Si quis in col luctatiōe. An sit licitū duellū. de hoc hēmus in x. colla tione. de pace tenenda. c. i.

a **Idem** si idem. Vide late bar. p. gl. i. l. si familia. de iurisd. om. iudi. b **Liber homo**. parere si debebat. In atrocioribus fili. uel suus no tenet patri vel vno. limita p. gl. que ibi dixi i. l. si familia. j. si fam. mi. fur. fe. vi. vide bar. i. l. si seru. j. de noxa. z hf in l. gracch. C. de adulte. z notat in. l. si solu. s. si mado. z quod ibi bar. j. de iniur. vid. of no no. bar. i. l. si mulier. s. i. re. amo. z fac ad. q. potes mihi mado. q. occi. da titiu. z vel alias interficit me nun quid excuser cu alias vita mea saluare non possim dicit pet. q. sic. j. c. l. sciaz. s. q. cu aliter per cy. ibi z bal. in. c. i. s. iniuria. d. pa. iur. fir. z istif adde bar. in l. vt vim. de iust. z iure. z oino vide bar. no. in. l. si mulier. s. j. s. rez em. z ad dictam q. bal. etia in l. seruos. C. ad. l. iul. de vi. vbi dicit q. nuncius punif. z ibi etia tex. no. ad nota. per glo. z barto. h. adde. an filius occidit aliquem q. pater hu meris annuit dicatur assa. finus Bal. conf. xxiii. lib. j. c **Tin / tus mu tius**. Per bar. in. l. hoc amplius. s. de his de da no insecto. d **M. l. a quilis**. s. si deletu. Vide de intellecta hui. l. bal. in au. si quis. in. ij. z in. iij. colu.

Hec uerba. No. q. dicta in vna p te statuti intelliguntur repetita in alia parte. Dixi plene in. l. pretor. s. ij. vi bono. rapto.

Idem si idem. An plu ra delicta diuersis tpiibus sunt sca de quolibet venit sponeda pena: sed qn sunt eode tpe de vno puniunt. b. d. C. No. q. qn plura delicta tendit ad eundem finem pro vno tm puniunt si fiat eodez impetu: secus si diuersis. z per hoc appet q. si in suldo te z vulnere no punior nisi de vulnere: ga insultus fit ad sinez vulnerandi: vt not. in. l. qui de crimine. C. de accu. dixi. j. de priua. delictis. l. nunq. plura.

De seruum. No. hic tex. ad p batione extimatio nis rei ga extimat fm q. coiter venderef no ex affectioibus singuloz. z hoc pbat text. in l. precia. ad. l. falcidiam.

Liber homo. Materiam hui. l. de insultu z mada to expediui plene in. l. no solu. s. si mado. j. de iniu. dixi in. l. is cui. s. ope. de fur. C. No. q. quado nuicij cois dant damnū ex precepto supioris pot tpe sindicatus coueniri supiori. C. Op. glo. ga si habuit ius impandi: ergo nē facta iniuria: vt. s. e. l. sed z si quecuq. s. i. Solu. dic q. hebat ius picipedi in alio: no in isto. C. Sed opp. z videt q. ille facies ei parere no debebat: vnde v. obfate. l. seruos. j. de act. z obli. Et que dicant leuia z que grauia. glo. tagit hoc meli. in. l. auxiliu. s. de minoribus. z de reg. iur. l. ad ea.

Vintus mutius. Et cit ad. l. ne qd de ince. rui. nau. dic vt ibi. Ex. l. sequenti.

Quando testes possunt examinari ad eternaz rei memoriam.

In lege aquilia.

Si deletum. Dni ista lex est singularis sima z tres bz lect. Prima qn pditioe pendete agif. l. aquilia. Secda est quado conditioe exite. Tertia est qn no agitur. l. aquilia. Et fm pnam lec. sic pone casum. Titius erat sub conditioe debitor pendente conditioe. qdam deluit instrz ita q. per eu non pot pbari: querit an possit agere cotra delente: z quo possit veniri ad le. aqliam. Dicit iuriscōsultus q. sic pbando plene cyrographum deletum. Item plene illu esse debitorem. Tertio q. delente conueniat: ga testes forte sut de facili morituri: ga senes: z his pbatis debitor vinceret. Instat qrens quo conditioe pendente dani restitutio def cu no venit conditio. Dicit q. fertur snia: sed fiet exactio deficietis. z h lect. cotinet ipam veritate. C. Veniamus ad tria respicietia istam lec. C. Et oppo. l. alibi videt vel le q. oio sine pbatioe debiti copetat aquil. s. ex solo dano: vt. l. si de possessore. C. de pbat. Sol. aut loqmur in tertio corrupente: z tuc loquit h. l. aut de ipso eode z tuc loquit trium. C. Item oppo. ga alibi. l. cauef. z aduerte ga forte est difficultis: nam si debitu est conditionale no patior danum. ergo no ago aqlia: que pro dano dat vt l. i. z. ij. s. eo. Scdo videt mihi no subueniri p. l. danum qd q. j. de reg. iur. Sed cu facio examinare testes poterā eos facere publicari ad eternam rei memoria: qd si no feci no dz mihi subueniri: ga mei culpa illud feci z sic sentire damnuz

non videor. C. So. dico q. est damnū. z io aqlia copetit: ga tra eu danum id pot contingere. ad illud qd dicit. damnū qd q. sua culpa zc. Rn. q. ipse ppter delictū suū hoc obijcere non poterit. C. Itē oppo. ga casus adueticij no considerant. sed hic considerant ga mors considerat: ptra vt. l. inter stipulante. s. sacra. j. de verbo. obli. So. consideramus casum vbi aliqs est in culpa vt no. gl. in. l. diuortio. s. de neg. ges. quā gl. no. C. Item oppo. ga. l. dicit q. ego possum agere delecto cyrographo. imo no possum ante conditioe: vt. l. cedere die. de ver. fig. z. l. si peccunia. si cer. per. C. So. aut tu quis an ad ipm debitu possuz agere. z dico q. no: vt in tria: an ego possum agere aqlia. z dico q. sic vt hic. C. Itē op. ptra. l. z ptra so. nā alibi dicit lex de eo qd est de futuro no pot ee iudiciū: vt. l. no queadmodū. de iudi. So. istd est ius ppetes de pnti lz exactio de futuro. In. l. tria loqf in iure oio de futuro. C. Opp. de. l. locū. s. pdenatio. j. de tabu. exhibi. Sol. ibi intercessit volus z io ei no pcedit exactio de pnti. hic ho lo qtur de culpa z ita itelligit h. lex. C. Itē opp. dē hic exactioe fieri: imo v. debet extimatio de eo qd vltimo valeret sub isto dubio: vt. l. si q. suus de cōdi. fur. sed hic notat trium. So. aliqui copetit ius de futuro possibile tm in euetu conditiois z tuc loquit h. lex. C. s. hoc op. de. l. si fu. ser uuz. s. si oliuā. s. eo. So. iterdu ppetit ius qd de sui natura pderatu nil est: tm iterdu ē aliqd: ga cu ptingetia pot alteri ad plus z loquit. s. si oliua. Interdu est de futuro oio ius pncipale z loq tur lex si suus. de pdi. fur. C. Itē op. q. testes no examinent lite no pte. vt in cor. de tes. s. pe. Rō ga testes sunt illi qui perimūt zc. vt. l. exac. C. de pba. So. aut loquimur in reo z tuc pot etiā lite no cōresta. aut loquimur in actore z no pot nisi lite pte. Rō est ga no est in pte rei qn pueniat. qd dico in actore est v. nisi testes sint valitudi narij: hec est glo. in. d. s. pe. in au. de testi. dice baz in. l. laudabilē. de iudi. z. l. h. C. de vsu. pup. Canoniste hnt in. c. qm frequēter: ex ut lite non cōte. C. Itē op. de. l. iudices. C. de iudi. Sol. regulariter de oī cā plenarie cognoscit fallit in casibus. l. iij. s. heredū. j. ad exhibendū. Sū expeditus de tria hui. lec. C. Venio ad alia lec. secundam q. colligit in glo. pe. mag. ibi qdaz tm vntū nihilominus zc. z explicat alio mō. f. q. agebam conditioe exite z non volui facere examinari testes. Ista lec. no pot stare: ga si extitisset conditio etiā posset fieri exactio. no aut differet ut dic. z l. locū. s. pdenatio. j. de tabu. exhibē. dicas ergo q. reprobas istā lec. C. Venio ad tertiā q. est no. que colligit in fi. glo. mag. ibi qdam tm dicūt q. hic qdā erat debitor sub conditioe pendete. qdā deluit instrm possum hoc in iudicio deducere z facere examinari testes si veritate est testes non ee viuos tpe pbatiois hēde pditioe exite. z sic fert alia snia sup debito pncipali conditiois future: s. hic sūt due pprietates ga hic supponit exactioe oio: differt ergo a pma: ga ibi dē q. forte fecit ferre sniaz. C. Op. ad hāc lec. ga ille q. pbat debitu no meret pferre sniaz. So. itereffe de beo no in hac cā s. in pncipali hēda si pdenatio extiterit z hoc pmo. C. Op. dē hic q. etiā conditioe no differt s. exactio sic sca pdenatione. So. dicit gl. differt exactio pdenatiois siende z ad hoc ridet q. no est de necessitate. C. Itē op. ad hāc lec. quo no fuit actu nisi vt solu testes examinent: imo fuit actu. l. aqlia. ergo zc. So. gl. in. l. aqlia. i. in tractatu. l. aqlie. z sic defensa ē ista pma lec. z qd dicit in eo itēdebat ats debebat. f.

C. de testi. C. Mo. era. minent. An quis potest examinari facere testes an litis cōtestatione. vt qn res est in pculo an tunc requir. af. p. tis citato die q. non scdm In. in. c. si. gnificasti. s. testi. z vide no. bar. in. l. iij. s. ptoz. d. dam. insect. z quado sūt iuste cāe vide bart. in. l. mortis causa la prima. de dona. cā mor. glo. in. c. significauit. de testi. z i. l. publica. C. de testi. z quod pos sunt tales testes recipi abite pte ty glo. in. l. laudabilē. C. de aduo. diuer. iudi. z dicit ibi Bald. q. qn testes recipiunt pte abite tuc p. ti referuate sunt oēs exceptiones q. testes.

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like 'C. de testi.', 'C. Mo. era.', 'minent.', 'An quis potest', 'examinari', 'facere testes', 'an litis cōtestatione', 'vt qn res est in pculo', 'an tunc requir.', 'af. p. tis citato die', 'q. non scdm', 'In. in. c. si. gnificasti.', 's. testi.', 'z vide no. bar. in. l. iij. s. ptoz. d. dam. insect.', 'z quado sūt iuste cāe', 'vide bart. in. l. mortis causa la prima. de dona. cā mor. glo. in. c. significauit. de testi. z i. l. publica. C. de testi. z quod pos sunt tales testes recipi abite pte ty glo. in. l. laudabilē. C. de aduo. diuer. iudi. z dicit ibi Bald. q. qn testes recipiunt pte abite tuc p. ti referuate sunt oēs exceptiones q. testes.'

Testes examinent. Et dicit bal. in l. si. C. de vsur. pu. et qui reus vult petere testes examinari ad perpetuam rei memoriam prius debet facere citari actorem ut delectet an tunc velit agere: quod si vellet agere non erit recurrendum ad hanc viam extraordinariam et qui testes dicantur senes ut possint recipere lite non prestatata dicitur quod est arbitrio iudicis. sed apud quem iudicem debet fieri hec examinatio ad eternam rei memoriam. vide bar. in l. cuius hi. s. tractatus onis. s. b. tractatus actio. et in l. si societatez. s. arbitratorum in pn. v. col. j. pro socio. et no. glo. quod illa sententia que fertur per testes examinatorum debeat plena fides adhiberi est in interlocutoria mera. ita dicit bal. in au. si quis. in. vij. col. C. de testi. et bar. hic quod in alia provincia qua sententiarum phatu eorum non videtur. in l. ante. C. quo. appel. Querit et bal. in hac materia i. d. au. sed et si quod in pen. et si. col. an si quod hincum teste non possit recipi. et dicitur sic. Item querit an plus publicitas atque testationes tales possint non ut testes publici et dicitur quod non. Item quod eo casu quod fecerit testes examinari ad perpetuam rei memoriam quod tunc oia sunt actori idem facere. ar. l. pe. tede. C. de te. po. in l. re. quod dicitur puo catus. Item dicitur quod ubi per. l. vel statutu non regit litiu cote statio tunc in distinetu gli bet pot petere testes examinari ad perpetuam rei memoriam et vix hec materia pcedat in criminali quod possint testes examinari ad perpetuam rei memoriam tradit in. c. qm. vt lit. no. ptes. vid. bal. in. d. au. s. et si quod in. ij. et. ij. col. et vide Inno. in. d. c. significavit. et ibi et qrit bal. an sup tali petitione sit prestatata et tunc quod non. Querit etiam in pen. col. quod si testis non valitudinarius sit receptus pro valitudinario. et ibi et quod materia hec non pcederet in probatione sup fama. ADDE. quod et qui testes ad eternam rei memoriam sunt recipiendi bal. p. h. lib. i. et p. xvij. et c. h. et vij. ubi etiam an recipi possint diebus feriatis et p. alex. c. h. cc. lib. ij. **De morte.** Sed vix ille qui est in articulo mortis possit tunc testes exam

in iudicio futuro. **Quero** quid faciet iudex ad quem itur ut an li. cote. testes examinent. dicit glo. quod debet eos examinare ad eternam rei memoriam et iter locutoriam ferre. l. quod primo ferat iterlocutoriam. pnu. ciado testes valitudinarios. et id ad eorum examinatorum posse pcedi. et hoc sentit gl. tua no. et singularis. Sed quia non posui casus sumarios sed predictas lec. l. pma et tertia omissa media quod nihil valet: re. deo ad pma s. quod breuiter h. ite dit. Si de pnti et aliqd factu culpa et danu sperat de futuro statiz sit pdenatio s. differet exactio. h. d. als sic. Si culpa danu e datu de pnti et extimatio iteresse venit de futuro statiz pnti agi et pdenatio fieri si d mort te testiu dubref s. exactio differet. h. d. **Op.** et solutioes eaz vide s. Ommissa media lec. s. tertiā hoc breuiter itendit: testes ex pte actoris pnt recipi lite non prestatata qui statiz non pnt agere et suspi cas de morte testiu. h. d. notabiliter multu. alias sic. Qui hz testes iure pditionali pot petere illos examinari et publicari ad eternam rei memoriam si dubites de morte testiu vel abntia diuturna in quo sufficit sumaria pbatio. h. d. **Mo.** quod ista ca an testes debeant recipi lite non prestatata examinat sumarie. **Secundo** no. quod si dubitat de morte vel abntia diuturna testiu quod hoc non debet pbari nec exi get semiplena pbatio s. sufficit suspicio. materia ista dixi plene in aut. q. semel. C. de testib. Breuiter circa hac tertia lec. dicas tria s. ba: quinqz peti examinari testes ad eternam rei memoriam actor ad fundanda sua itentione: quinqz re ad fundanda sua defensionem: quinqz peti examinator ab aliquo quod illud pot deducere in iudiciu p modu actois et p modu defensionis. **Primo** casu aut actor pot agere incotinenti tunc non pot petere testes examinari ad perpetuam rei memoriam nisi dubites de morte testiu vel abntia diuturna: tunc petet examinari s. publicatio differet post lite prestatata: vt ex vt lite non prestatata. c. qm frequeter: quinqz non pot statiz agere: quia est obligatio pditionalis: tunc si dubites de morte testiu vel abntia diuturna pot peti examinari. **Secundo** casu qui ex pte rei tunc possuz petere quod examinent et publicent ad eternam rei memoriam etiam si non dubites quia non est in pte rei qui agat: vt. l. si. C. de vsu. pup. et ibi no. fm vnā lec. et C. de testibus. au. sed et si quod. et ibi plene dixi. et etia dico in actore qui ipse non possit agere nec lite coteferri nisi dicta testiu eent sibi nota. quod tunc etia pot petere testes examinari et publicari an litiu coteferent. **Exemplu**, dictu est mihi quod sum heres institutus a sempronio: certe ego non possu adire hereditate: nisi s. cert de virib testameti. **Item** non possu esse certus nisi post depositione testium: vnde ante non potest agi petitione hereditatis. merito dico quod pot peti examinari et publicari sicut ex pte rei: vt. C. de testi. l. publicati. et. l. ij. et quod ibi no. de bo. pos. fm tabu. **Tertio** qui pot in iudiciu deduci p modu actionis et exceptionis vel defensionis: tunc si vult potest

minari. vide bal. p. siderate quod sic in ti. de pa. p. an. in ver. vassali. circa si el pmo. et ponit quod interrogatoria debeant abbreviari vt non intetogent nisi de substancialibz et de his de quod lex expse iubet interrogari testes puta an sit odiosus. na odiosis non credif qrituqz in iurmitate accepint corpus ppi. argu. l. si quis in graui. j. ad fil. et eius dictum de fallo poterit reprobari quod non omnis moriens est Joannes euā gelista. l. verba. C. de testame. Adde not. in. l. hac consultiffi / ma. s. at euz humana. C. q. testa. face. poss. et. l. qm idignu. C. d. testa. et. l. i. u. dem. et no. bald. in. d. l. hac p. litiu. ma quod possit testif articulo mortis examinari et vide de velle do. ant. in. c. h. d. iuretu. in vi. col. vbi vult quod solus notarius possit examinare. et est originale dictu bar. in l. admonedi in. xi. col. sed vix oblatio possit fieri existit in articulo mortis. vide bal. no. in. l. dos data. C. de donatio. ante nupt. **Per** modum actio nis. **Uide** Inno. in. c. si significavit. d. testi. et quod not. Bal. in l. cum tes. in vlti. colum. de probatio. et Barto. in au. si quis. de testi. et ibi late Bald. **Scientiam.** s. qui cum aliter. vide Bar. et tolum in. l. si ex plagis. s. tabernarius. infra eodem. **Tabernarius.** **Mo.** gl. data ope ra. Est ne verum quod si percutiam percutietez me incotinenti quod ego video facere ad mei defensionem. **Glo.** videtur dicere quod sic: contra videtur in. l. i. C. eod. veritas est. quandoqz ego percutio te anteqz me percutias duz es in actu percucien. di: tunc in dubio videor facere ad defensionem: vt s. e. l. sed et si quecunqz. in pn. et hoc mo pot itel ligi hec glo. quandoqz quis est prius percussus et

Scientiam. Quero aliquis est denatus de vuleribus: deinde sequitur mors. de hoc dixi in l. senatus censuit. de accu. **Qui cum aliter.** s. facias articulu ad pbandu defensionem nam non sufficit dicere quod ipse est aggressus te. vnde tu percussisti: sed dicas quod aliter te tenere non poterat nec ab eo euadere nisi cum vi repelleres.

Vulnerato. Quero an si in criminali actione vt si prius est condem natus de vulnere: deinde ille moriat an possit condemari de occiso: dixi in l. senat. j. de accu.

La vulneratus. **Not.** text. quod aliud est manibz p. priis occidere: aliud p. bere cam morti: naz pmo casu punitur. secundo no. **Item** no. quod quis dicit interfectus eo tpe quo est vulneratus mortifere: sed an tunc possit firmari pcessus de occiso dixi in l. dani. s. sabini. j. de dam. insec. **Item** no. id quod dicit infra annu: an incipimus annu a die natiuitatis an a kalendis ianuarij. Dico quod accipitur quod est factum infra. ccc. lxx. dies. de quo dixi in l. libellorum. j. de accu. dno. Ja. insti. de act. in pn. dicit quod maleficia non debent remanere impunita. **Item** no. quod verba l. debet intelligi fm p. pria significationem non fm cōdem vsu loquendi: quid in statutis dixi in l. omnes populi. de iustitia et iure. **Item** no. quod annus comunis est trecentorum sexagintaquoz dierum. **Item** not. quod plures pnt teneri de occisione eiusdem hois diuersis t. pibus: et videtur contra ea que no. in l. i. C. qui accu. non pos. tamen illud intelligit de occidente perfecte: consuevit hec lex induci ad questionem vtrum statim cum quis est vulneratus ita quod certum est eum mori: an possit statim procedi contra eum. de quo plene in. d. l. damni s. sabini. de damno infecto.

Ex plagis. **Tabernarius.** **Mo.** gl. data ope ra. Est ne verum quod si percutiam percutietez me incotinenti quod ego video facere ad mei defensionem. **Glo.** videtur dicere quod sic: contra videtur in. l. i. C. eod. veritas est. quandoqz ego percutio te anteqz me percutias duz es in actu percucien. di: tunc in dubio videor facere ad defensionem: vt s. e. l. sed et si quecunqz. in pn. et hoc mo pot itel ligi hec glo. quandoqz quis est prius percussus et

interfectus. Et in statutis secundum Baldum in lege. prima. C. de nundinis. **Ex** plagis. s. Tabernarius. ad mei defensionem. **Modus** probandi quod hoc fecit ad mei defensionem. vic vt per Bartolum in l. scientiam. s. qui cum aliter. supra eodem per doctores Baldum et Salycetuz. in l. prima. C. vnde vi. et in l. secunda. C. de sicca rijs. et Barto. in l. sed si quecunqz. supra eodem vide Bartoluz in l. multo. C. de libe. causa.

bari quod non omnis moriens est Joannes euā gelista. l. verba. C. de testame. Adde not. in. l. hac consultiffi / ma. s. at euz humana. C. q. testa. face. poss. et. l. qm idignu. C. d. testa. et. l. i. u. dem. et no. bald. in. d. l. hac p. litiu. ma quod possit testif articulo mortis examinari et vide de velle do. ant. in. c. h. d. iuretu. in vi. col. vbi vult quod solus notarius possit examinare. et est originale dictu bar. in l. admonedi in. xi. col. sed vix oblatio possit fieri existit in articulo mortis. vide bal. no. in. l. dos data. C. de donatio. ante nupt. **Per** modum actio nis. **Uide** Inno. in. c. si significavit. d. testi. et quod not. Bal. in l. cum tes. in vlti. colum. de probatio. et Barto. in au. si quis. de testi. et ibi late Bald. **Scientiam.** s. qui cum aliter. vide Bar. et tolum in. l. si ex plagis. s. tabernarius. infra eodem. **Tabernarius.** **Mo.** gl. data ope ra. Est ne verum quod si percutiam percutietez me incotinenti quod ego video facere ad mei defensionem. **Glo.** videtur dicere quod sic: contra videtur in. l. i. C. eod. veritas est. quandoqz ego percutio te anteqz me percutias duz es in actu percucien. di: tunc in dubio videor facere ad defensionem: vt s. e. l. sed et si quecunqz. in pn. et hoc mo pot itel ligi hec glo. quandoqz quis est prius percussus et

a Ego aglie. Per bar. in l. stichus certo die. de v. bo. obliga. De his qui deiecerunt vel effuderunt. Rubrica. b Retor ait no. text. Adde bar. in l. cuz pponas. C. nau. feno. c Ergo est publicus. Et q. dicat via publica vel puata. vide in l. ij. s. via ru. j. ne qd i loco publico et istuz tex. b bene no. d Habita. re. citatur ad hospiciu. vide Bart. in l. i. s. i. de libe. agno. et bal. in l. ca. q. in fi. C. quo et qd iudex. vbi qs dica tur habitare vide bar. i. l. si mulieri. s. g. mo. vsuf. amit. et qd si qs tpe pestis erat ruri in domo sua et dicit se do / nare domof suas qs iha bitat an itel ligat de illa bal. no. in l. i. ff. d. sta. ho. mi. dicit q. si et hic. Adde Jaco. but. et hali. in l. cu. si lius. j. fi. cer. petatur. e De noxa lib. Rubrica. f Si quis excusat seruum. In qd excuset suus si noluit do. mino obedi re vid. no. s. ad. l. agl. l. li ber ho. et ibi vide qd in fi lio. et l. grac chus. C. de adulterijs. g De delictis. s. si ceneus intelligit se. cundum tpe. limitat bart. in l. si qs po sthuos. s. si hliu. de libe. et posthu. et p bar. lat. i. l. ex sed. in pn. in. iij. col. de vulg. et pup. C. Si de tracta. et istu tex. vide oio

tuc no licet repentere etia incotinēti: hoc eni eēt vindicta: ga iaz habita offensa euadi nō pōt nisi forte pcuteret eū euadēs offensas q̄s volebat fa cere aduersarius denuo: si vero nō appet an per cussio p̄cesserit: dic vt no. per doc. in. d. l. i. C. vn/ de vi. et hoc casu potest intelligi q̄ in dubio p̄su matur culpa in eo qui prouocauit. facit. s. titu. i. l. i. s. cum arietes.

Egis aquilie. Dic per

materia in l. qui nō moritur. C. de p̄bē. et cōmit. stip. vide que dixi in l. stichus certo die. de verborum obligatione.

De his qui deiecerunt vel effuderunt. Rubrica.

Retor ait. Sume argu

uitates debeat tenere itinera secura. als tenent emēdare dānū derobatis de quo plene in l. ne qd. de incē. ru. nau. C. No. tex. ibi vtrum publicus et. Ad qd nem florentinorū: nam pactum est inter florenti nos et vbalinos q̄ ipsi vbalini debeant tene re stratum securam sub certa pena: modo quidā ibat per alpes non autem per iter rectum et fuit derobatus. queritur quid iuris. Breuiter deter minatum fuit q̄ non tenet p̄ istuz tex. ex quo nō ibat viam qua ire debebat cōmuniter. C. No. q̄ non sequitur: publice itur per tales locum: ergo est publicus. C. No. q̄ quando facis articulus q̄ sit in platea vel strata publica debes te referre ad tempus malefici: nō enim sufficit probare q̄ als fuerit locus publicus. C. No. illud quod dicitur quod est dictum in vna. l. non videtur repe titum in alia separata ab illa. dixi plene in l. pre tor ait: vi bonorum raptorum.

Hec in factum actio.

Hic vt casus q̄ iniuria non vt illata in corpus si vestibus est illata: quod plene examino in l. licitatio. s. q̄ illicite. j. de publica.

Habitare. No. ad qd nō. d. qd cita

ri psonaliter vel ad do. mū sue habitatiois: si citat ad hospitium terre nō valet citatio p̄ hūc tex. et de hoc in l. iij. s. abesse j. de dā. ifec. C. No. q̄ liter qs dicat habitare qd facit ad multa. ad qd. l. ciues. C. de icolis: q̄ text. declarat meli q̄ alibi: q̄a habitare dī qs in eo lo co in quo qm non est dī pegrinare: ad quod. l. i. s. i. de li. agno. ibi enim quis stat vbi larem cōsti tuit: hoc est vbi retinet vxorem suam.

Iuero. No. glosellā sup sbo pe

nalis qm statutus simplr loquit q̄ iponitur aliqua pena pro male ficio q̄ medietas pene applicetur actori: quod plene dixi in l. agraria. de termi. amo.

De noxalibus actionibus. Rubrica.

Orales. Jurisconsultus

declarat in hac. l. prima quid sit noxa.

De seruis.

Is qui. Primo ponit vnum di ctuz celsi. Seco illd limitat. terrio pōit dictū iul. cōtradictis celso et illud declarat. scōa ibi et sa ne. tertia ibi celsus tñ. q̄rta ibi s̄ placet. Pro de claratioe hui. s. reuoco in dubiū an qm seruis deliquit sciēte dño excuset ita q̄ in eū non cadat

delictū: dic aut dño sciēte tñ et nō iubente et non excusat seruus: vt hic et in ver. sane. aut dño iubē te. et tūc aut cū iussu dñs cogebat eū ita q̄ eū oc cidisset si nō fecisset: tūc est excusat? seruus pro pter iustū timorē: aut tñ iubebat s̄ nō inferebat merū mortis et tūc aut in leuibus et excusat suus q̄a tenebatur dño obedire vt hic: aut in atrocio ribus et seruus non excusatur vt hic et ita videtur intelligere glo. j. si fa. fur. fecit. dicatur. l. penul. in glo. q̄ fere.

De delictis. No. istd pncipiū

ad. q. quā habui de scō in parochia nra q̄ si parochiales nō ceperāt malefactorē puniāt: mō qdā p̄misit in parochia ista delictuz nec fuit capt? mō cura tor. pbauit delictū s̄ malefactorē et examinauit seu p̄denauit eū: postea inqrit s̄ parochiales et fundat se ex p̄denatioe et p̄batōe scā de malefactorē: nō p̄t. Preterea illd statutū d̄z itelligi ibi cepeit hoc ē si potest vt h. et sic ego formaui exceptōes nras q̄ illd delictū fuit sc̄m nemie ibi existēte et p̄ p̄ns capi nō valēte. Itē q̄ fuit p̄missum in p̄nū bus parochie adeo q̄ nō potuisset ita cito capi qn ipse fuisz ingressus territorū alteri? parochie vt hic qd not. et sic fuimus absoluti per istam. l.

Si extraneus. Qualitas adiu

cta s̄bo itelligit s̄z tps? s̄bi cui adijct. h. d. s̄z Dy. et Ja. but. qd no. p̄cor. qd no. doc. j. de tes. mili. l. si titi. Deter minauit qd nō talē p̄ hūc tex. tutor. sciuerat heredi tatē delatā pupillo: deinde decessit pupillus: qre bas nūqd trāsmittet. et videbas q̄ sic q̄a sciuit p̄ tutorē: vt. l. cū antiquoribus. C. de iure deli. s̄ri um determinauit p̄iūcta. l. illa. vbi dī si sciēs mor tuus fuerit: et hic vt sciētiam regri tpe illo et. vī de qd dixi in l. si duo: de rebus dubijs.

Si detracta. Absolutoria lata i

actōe pit exceptōez rei indicate si itez eadē actōe cū additōe alteri? q̄litas agat. Itē q̄litas p̄ quā p̄denatio auget vel minuit p̄t p̄dēte iudicio addi vt detrabi de libello. h. d. qd multū not. q̄a vides q̄ p̄tra bi lite p̄dēte q̄ fiat citata pte inq̄sita hoc mō ex offō suo et pte p̄ite q̄litate quā i q̄sītōe obiecit: ipse detrahāt vt addit in accusatōe. et sis caut? tu ciuis p̄sin? vbi dant copie accusationū vt inq̄siti onū massario cōis q̄ ita mittas copīa detracti onis vt additōis sic inq̄sitiōis vt accusatiōis: ita feci tuderti dū ibi erā in offō. Facit ad. q. si aliqs ē absolut? de p̄cussioe cū cicatrice an possit accu sari de p̄cussioe simplr. Itē facit q̄ qm aliqs accu sauit de p̄cussioe cū sanguine et p̄bat p̄cussio sine sanguine q̄ debeat seq̄ absolutio: qd dixi plene in l. denūciasse. s̄. qd tñ. de adulte. et vide plene materiā hui. s. in l. senat? de accu. Itēz facit ad materiā detractiois vel additiois circa libel lum. de quo in l. edita. C. de edendo.

De duobus. No. q̄ aliō

iubere. C. Itē no. vnā gl. q̄ est hic q̄ pōit vnam distinctionem quam nota. Bar.

In re cōi. Hec lex facit q̄ si

sunt duo dñi p̄nt ambo agere in diuersis libellis pro dam no dato in re communi.

Uotiens. Nota q̄ seruus

alienus nō p̄t defē di inlcā noxali. Rō appet: q̄a p̄ noxa da ri nō possit. Et p̄ hoc appet q̄ cū statuto huius ciuitatis dicat q̄ p̄ alapa soluat q̄a centū et deat tenere aliā alapa q̄ nō sit relaxādus fideiussori

declaratū p inno. i. c. i. s̄ libel. obla. et oino s̄mol. in l. i. s̄. i. j. de public. et qd ibi dixi. et p̄ io. an. in addi. spec. in rubri. de ac. in. iij. pte p̄ bal. i. repeti. tione p̄sina l. edita. i. xx. et xvij. col. b C. d. mul tū. no. Not. p̄ iudice ma leficiōz et ad uerte qz ista talis additio vel detractō d̄z fieri ante nomē recep tū inter eos: de quo vide bal. in l. edi ta in repeti. tiōe p̄sina i s̄. vi. p̄ncipa liter q̄rif sic in ciuili dicit mus p̄ lites p̄tēstā fieri nō posse. ar. l. absentē. j. de pe. et vide bar. in l. sena tus in. s̄. c. ff. gl. q̄ro de ac. et bar. i. l. denūciasse. s̄. qd tñ i. iij. col. de adul. et adde q̄ ip̄ idistincte po terit addi ois q̄litas si in q̄sītōe sunt illa vba sup q̄bus oib? et singulis emer gētib? et de p̄dētibus et p̄ncipis et ef neis. de quo p̄ ang. in l. h̄ vacatā. arg. eoz q̄ d̄bitur in. d. l. i. C. d̄ ordi. cog. et istis add̄ no. p̄ bar. i. l. si p̄ lico in fi. j. de pen. et id qd dicit bal. i. d. l. edita tenuit et in l. accu satoez. ad fi. C. q̄ accusā. ADDE. ro. p̄. et. vbi dī cit q̄ illa clam sula sup qd? oib? nil ope ratur respe ctu qualita tis deducte et nō p̄bate. i. C. l. ad de optie qd no. bar. in l. si re. j. de ca s̄o. reo.

bus nec per alium possit defendi. ad hoc facit. l. seruuꝝ quoqꝫ. §. publi. §. de pcuratoribꝫ. z. l. pe. §. ad crimen. de publi. iudi.

Protor. Hic vñ tex. qꝫ qꝫ tenet nūde repositiōi criminose seu petitiōi qꝫ delictū p̄tinet. de hoc dixi in. l. q. iurasse. §. j. j. de iureiurā. z. j. de his q. vt idignis. l. pe.

Quod si reus. Iste tex. allegat p̄ glo. in auē. q. semel. C. quō z quī iudex. qꝫ si iudex p̄cepit cōtestari litē z nō p̄testat qꝫ ex hoc pōt p̄cedi ad missiōe in possessiōe ex p̄mo decreto z eū tanqꝫ p̄tumacē. vt. l. nō videt. j. de reg. iur.

Si tutor. Not. qꝫ tutor cogit iurare de f̄itate in cā pupilli z adulti qñ f̄itas sibi pōt eē nota sicut pupillo z adulto vt hic. pcurator aut nō pōt iurare pro dño. quod intellige. nisi habeat speciale mandatum. dixi plene in. l. q. bōa. §. si aliēa. de dā. ifect. Bar.

§ seruus.

Si is qui. Iste. §. facit §. gl. l. p̄po. §. si is q. p̄cario. j. de agr. pos. vbi d̄f qꝫ is q. dedit p̄cario nō pōt p̄ueniri rei vendicatiōe. hic d̄f qꝫ p̄uenit noxali. p̄z enī qꝫ rei vendicatiō daf z possessore. §. is q. p̄cessit p̄cario possidet. ergo zc. Sz noxalis datur z eū q. bz facultatē restituēdi. §. ille qui cōcesit p̄cario bz facultatē restituēdi. ergo zc.

Et illo. Declara istā. l. vt dixi in. l. dixi in. l. iiii. in fi. §. de alienatione iudicij mutandi causa fa.

Lectio. Est opinio iter glosatores nostros z vltimō. vt ille q. dolo desijt possidere cōueniat vtili vel directa. z glo. dicit qꝫ directa vtiliter vltimō. qꝫ vtili vt hic vt casus. dixi in. l. quāqꝫ. §. iul. j. de aqua plu. arcē. C. No. in. l. z gñaliter. qꝫ p̄ errore adiudicatū p̄scribit et a malefidei possessore pp̄ auctoritatē rei iudicate. de hoc in. l. si finita. §. si de vectigalibꝫ. de dā. ifect. Est etiā gl. in. c. pastoralis. ex de offi. ordi. §. ego dico qꝫ est sp̄ale in cā noxali. vt est casus in. l. qui fundū. §. qui bona. j. p. emp̄. Rō. est ista. naz in cā noxali vel sitibus si seruus mihi def̄ pro noxa a nō dño tñ si dñs p̄ns eēt dare deberet. vñ nō sum factus malefidei lz scia alienū. qꝫ sec̄ est in alia cā.

Non solum. In ver. sed huic. C. No. istū tex. nā qñqꝫ qꝫ est p̄ns z nō vult rñdere neqꝫ defendere tūc fit missio in possessiōe z eū tāqꝫ cōtra p̄tumacē. vt. l. quotiēs. §. p̄tor. §. e. z ibi dixi. z hoc est vñ si tacet. §. si exp̄sse dicit. nolo defendere hāc rē tūc in actōibus realibꝫ vel in his in qbus qꝫ p̄uenit rōne possessiōis statī fit trāslatio ad actorē q. bz vñ scōi decreti vt B. z. l. inter quos. §. i. de dā. ifect. z. j. de iterro. ac. l. non alie nuz. z tangit Ja. de are. in. d. l. iter quos.

¶ In noxalibus. Secretus iterpositus cōtra vnum non p̄iudicat absentibus habentibus ius in re. hoc dicit.

Uod ait.

¶ Julianus. Iste. §. facit etiam ad ea que dixi. §. eo. in. l. in delictis. §. si extraneis. qꝫ qualitas iuncta verbo zc.

¶ Uotiens. Circa filiū familias tria sūt vidēda p̄ri

mo si ipse rōe sui delicti possit eē in iudicio abs qꝫ p̄sensu p̄ris. z qꝫ gl. dicat in. l. cū nō solū de bonis qꝫ li. tex. ē hic qꝫ sic. z. l. iter liberos. §. fili. de adul. z. l. post legatū. §. si fili. de his qꝫ ut i dig. nec ob. §. ex necessitate. vt ibi dixi. nā ibi loq̄tur in his in qꝫ p̄ri q̄rif vsufr. iō regrif p̄ris consensu bz no. ibi p̄ accursū. Jura enī filiosa. p̄ iura Lodicis sūt aucta nō diminuta. C. Scō q̄ro si filius. pōt p̄ueniri an executio p̄t fieri durāte p̄ma prāte. Glo. in. l. iiii. §. sz vñ. z. l. si minor. §. si suus vt dicere qꝫ differat executio. hic vñ tex. in dñi ad idē. l. si filio. so. ma. i. l. si dubites. §. si fili. de fideiuf. C. Tertio ē vidēdū si p̄t fieri executio in qꝫ fiet. Rñ. i. castrēsi vt q̄si peculio nō ē dubiū qa in his h̄f loco p̄risa. C. Itē in p̄fectiōe nō ē dubiū. qa sicut p̄ tenet de peculio ex quolibz p̄ctu. ita hac snia in qꝫ q̄si d̄bit ut. l. iiii. §. idē scribit j. de peculio. De peculio nō aduēctiōe dicit gl. B. notabiliter qꝫ pōt fieri executio p̄re volēte als se cus. istū passū examinaui multū late in. l. si finita §. si de vectigalibus. de dam. ifect.

¶ Quis seruū. Dñs one. ra realia n̄ p̄t recusar lz res possit ab eo auferri. b. d.

¶ Plurium.

¶ Qui alienū. No. qꝫ qñ possidet z asserit se possidere cogitur defendere. z qꝫ suo nomine conueniatur cogitur satisfidare zc.

C Finium regundorum. Rubrica. li. x

Ed loci.

¶ Sed z si quis iudici. No. qꝫ vbiqꝫ qꝫ nō paret iudici pōt deferrī iuramētū in litē. ad qꝫ. l. restituere. de rei vendicatiōe. z dixi plene in. l. in actionibus. j. de in litem iurando.

¶ Si dicatur. Not. qꝫ iudex maleficiōz p̄t cognoscere ciuilit̄. de quo dixi in. l. defūcto. de publi. z. l. iter dū. §. q. furē. de fur. C. Op. ciuilis z criminalis n̄ p̄t sit p̄poni. vt. l. interdū. de publicis iudi. cuz si. So. gl. qꝫ ē vñ qñ de istis sit cognoscere. §. istō nō vt vñ. nā latrūculator de ciuili nō p̄t cognoscere. vt. l. solem. §. latrūculator. §. de iud. z sic iudex criminalis nō cognoscit de ciuili qꝫ ē vñ p̄ncipalr. §. icidēter sic. vt. d. l. interdū. de quo plene dixi in. l. pe. de calūniatoribus. qꝫ no.

¶ Hoc iudiciū. No. tex. qualr dicatur vicini. §. qꝫ plene dixi i. l. si tici. j. §. aq. plu. ar. qꝫ no. pp̄ statuta q̄ h̄nt qꝫ si fuerit d̄lictū p̄missū i tali loco qꝫ vicini teneat. q. dicat vicini dic vt ibi.

¶ Os terminos. In text. ibi demōstrat. f. eo tpe quo. vēdidit. z h̄ oꝝ ligde p̄bari p̄ alios testes qꝫ p̄ vēditore. z sic nō ob. C. de testi. l. in oibꝫ. z sic de alia demōstratiōe loq̄t hic qꝫ gl. itelligat. vide qꝫ notat doc. in. d. l. in oibus. Dicunt aut quidā vt tangit glo. qꝫ vēditor potest esse testis in cā rei vēditre. sed veritas est qꝫ bec. l. hoc non dicit. naz hic non dicitur qꝫ stetur testimonio dñi venditoris. §. d̄f qꝫ fines dñt ponit fm qꝫ dñs demōstrauit tpe quo vēdidit. p̄ quem autem probetur qꝫ ipse sic vēdidit nō dicit hic. de hoc in. l. testium. C. de testibus. C. Familie herciscunde. Rubrica.

b Cōtēct eē in iudicio. An p̄t teneat d̄ peculio ex delicto filij per bal. in. l. reos in. ix. col. C. de accusa. c. Dicit gl. vide tñ bal. in. l. si. C. de vsur. rei ind. in. §. i. in. ij. col. §. qd de quasi fideiuf fore q alle. gat gl. singu lare z h̄ vide bar. in. l. pe. C. qui. bo. ce de. pos.

C Finiū regundorum. Rubrica. d Ed loci. ci. §. sz et si qo iudici. formaz sine in hoc iudicio vide p bal. in. l. si qf C. e. z ibi d̄f est etiā p illū text. q ille q nō possidet lz sit dñs nō pōt intētare illud iudiciū vide p eundē de materia i. l. si. e. ti.

On so lu. epl. k dicit vtrū hoc sit verū dixi p̄ bar. i l. si finita. §. iulian. §. dā. ifect. in. v. colum.